

مزاہمت خیابانی علیہ زنان

street harassment against women

دکتر سید علی ہاشمیان فر
زہرا گلستان

(دانشجوی دکتری رشته علوم اجتماعی)

سرشناسه	هاشمیان فر، سیدعلی، ۱۳۴۲ -
عنوان و نا	مزاحمت خیابانی علیه زنان / Street harassment against women = سیدعلی هاشمیان فر، زهرا گلستان.
مشخصات نشر	اصفهان: نشر ریشه، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۲۲۹ ص.
شابک	978-600-95257-5-1
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	این کتاب برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد زهرا گلستان از دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان است.
موضوع	زنان - وضعیت اجتماعی
موضوع	زنان - اخلاق اجتماعی
موضوع	زنان - اخلاق اجتماعی
موضوع	زنان - اخلاق اجتماعی
شماره افزوده	گلستان، زهرا
زده بندی کنگره	HQ ۳۶۷
زده بندی دیویی	۳۶۷
شماره کتابشناسی ملی	۴۰۱۹۶۵۶

نام مؤلف : دکتر سید علی هاشمیان فر - زهرا گلستان

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۲۵۷-۵-۱ ISBN

نام کتاب : مزاحمت خیابانی علیه زنان

طراح جلد : شراره جلالی

صفحه آرا : رسول ربانی

انتشارات نشر ریشه

این کتاب برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد زهرا گلستان در

دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان است

پیشگفتار

مزاحمت جنسی در خیابان یکی از رایج ترین اشکال خشونت علیه زنان است که در عین حال کمتر بررسی شده و نیاز مبرم به توجه بیشتری نه تنها از سوی جامعه شناسان، روان شناسان و مددکاران اجتماعی بلکه حقوق دانان، سیاست گذاران و حتی روزنامه نگاران دارد. مزاحمت جنسی در خیابان یا بهتر است گفته شود مزاحمت خیابانی، مسأله ای ملموس با توافق جسمی - روحی زیان آور بالقوه ای برای زنان و دختران است. لازم به ذکر است که مزاحمت خیابانی می تواند توسط مردان علیه زنان و همچنین زنان علیه مردان صورت گیرد. اما در این کتاب به بخش رایج آن در اسلب - وای یعنی مزاحمت مردان علیه زنان پرداخته می شود.

زنان هر روزه در خیابان مورد مزاحمت فیزیکی گیرند، بسیاری از آنان تهدید شده و ناراحتی یا ترس را احساس می کنند. و فریادهایشان برای عدالت اغلب نادیده گرفته می شود. مزاحمت خیابانی که کم به مسأله بزرگ زنان این دهه تبدیل می شود. مزاحمت خیابانی همراه جنایت است و فرهنگی را ایجاد می کند که سایر اشکال خشونت علیه زنان را با خود به همراه می آورد. مزاحمت خیابانی علاوه بر ایجاد آسیب در قربانی و تهدید کیان خانواده باعث پیامدهای جبران ناپذیر اجتماعی نیز می شود.

مزاحمت خیابانی به یک بیماری فراگیر تبدیل شده که در جوامع مختلف از جمله ایران رواج دارد و بخشی از تجربه اجتماعی بسیاری از زنان

و دختران به شمار می آید. مزاحمت خیابانی معمولاً در بستر گمنامی روی می دهد و از بلاهای اجتماعی کنونی محسوب نمی شود بلکه سابقه ای طولانی دارد. به نظر می رسد این نوع مزاحمت ها که امروزه در جامعه ایران به چشم می خورد بسیار شدیدتر از کشورهای توسعه یافته است و با نگاهی دقیق تر به این مسأله می توان گفت: کمترین میزان مزاحمت خیابانی به شهرستان ها بر می گردد چرا که شناخت عمومی شهرنندان از هم بیشتر است. بنابراین در جوامع شهری و کلان شهرها بیشتر دیده می شود و اصفهان نیز از شهرهای بزرگ ایران بوده که بررسی این مسأله در آن صورت گرفته است.

مطالعه مزاحمت خیابانی علیه زنان و عوامل تأثیر گذار بر آن در دو بُعد جامعه شناختی و روان شناختی اساس کتاب حاضر است. داده های تجربی مورد استفاده در این مطالعه مربوط به زنان و دختران ۱۵ سال به بالای شهر اصفهان است.

کتاب حاضر پنج بخش را تحت پوشش قرار می دهد: بخش اول که شامل ۱۰ فصل است درآمدي به مزاحمت خیابانی را بیان می کند. فصل های این بخش در برگیرنده تعاریف، انواع، چرایی محدود بودن تعقیقات در خصوص مزاحمت جنسی (خیابانی)، روند مزاحمت خیابانی، ابعاد مزاحمت خیابانی، مزاحمت خیابانی به عنوان مسأله اجتماعی، رهنمون های قانونی مختلف در خصوص مزاحمت جنسی (خیابانی)، مزاحمت جنسی زنان از دیدگاه نیاکان باستانی و اسلام و مروری بر مطالعات مرتبط با مزاحمت جنسی (خیابانی) است. در بخش دوم، رویکردهای

نظری پیرامون این مسأله در قالب چهار رویکرد عاملیت محیط و تراکم جمعیت، عاملیت فرد، سازمان اجتماعی و یادگیری اجتماعی بررسی گردیده اند. بخش سوم به تعریف عملیاتی مفاهیم و مدل مزاحمت خیابانی می پردازد. بخش چهارم بر نتیجه گیری حاصل از مطالعات تجربی متمرکز گردیده است. سرانجام در بخش پنجم راهکارهایی جهت پرداختن به مسأله مزاحمت خیابانی ارائه می گردد.

بنای نویسندگان این کتاب بر ساده نویسی است و در عین حال سعی شده خللی در محاورات کیفیت مطالب ایجاد نشود.

امید است مجموعه حاضر مورد توجه اساتید، پژوهشگران و به ویژه دانشجویان علوم اجتماعی قرار گیرد.

در پایان جا دارد از خانم صدیقه غریب وندی به پاس زحمات بی دریغشان در تایپ کتاب، تشکر و قدردانی نمایم. از آقای محمد مهدی گلستان به جهت راهنمایی های ارزنده شان در زمینه راهبردهای حقوقی مسأله مزاحمت سپاس گذاری می کنیم و نیز به مناسبت روزافزون آقای دکتر محمد حسن ادریسی - ویراستار و مدیر محترم انتشارات - یشه که در ویرایش، چاپ و نشر کتاب یاریگرمان بوده اند - را از درگاه سعادت مسألت می نمایم.

سید علی هاشمیان فر

زهره گلستان

تابستان ۱۳۹۴

مقدمه

خشونت، رفتاری است که با هدف صدمه زدن به دیگری از کسی سر می زند. خشونت، بیشتر به عنوان یک استراتژی نظامی برای تخریب غره، شرافت، فرهنگ و هویت ملی مورد استفاده قرار می گیرد و سلاحی برای ایجاد ترس محسوب می شود. چنین عملی نه تنها فرد آسیب دید بلکه تمامیت جامعه را به مخاطره می اندازد.

خشونت، مصداق خلفی را در بر می گیرد که یکی از آن ها خشونت علیه زنان است. خشونت علیه زنان واقعیتی تلخ در سرتاسر دنیاست و به زمان و مکان خاصی تعلق ندارد. خشونت علیه زنان نه تنها حرکتی است علیه بشر بلکه وجه جنسیتی آن بسیار آشکار است و به دلیل مسایل اجتماعی- فرهنگی کمتر مورد توجه قرار گرفته است. خشونت علیه زنان در قالب تجاوز، کتک، پورنوگرافی، است، تحقیر، تمسخر، فحاشی و... امری کاملاً معمول است و با وجود پیشرفت های چشمگیر در قرن بیست و یکم هنوز هم به چشم می خورد.

سازمان عفو بین الملل در گزارش سال ۲۰۰۳ خود خشونت علیه زنان را جهانی ترین مصداق نقض حقوق بشر تلقی کرده است. در گزارش سال ۲۰۰۴ همین سازمان، نگرانی موجود پیرامون خشونت علیه زنان تکرار گردید و تأکید شد که دولت ها یا کوتاهی می کنند یا اساساً تلاشی برای توقف این روند خطرناک به عمل نمی آورند. این در حالی است که در قوانین حقوق بشر تصریح شده: «کشورها موظف هستند

در خصوص خشونت علیه زنان بررسی، پیگیری و مجازات قانونی را انجام دهند». حکایت خشونت علیه زنان زمانی تلخ تر می شود که بدانیم اما، واقعی این گونه جرایم، نامشخص و تعقیب قانونی آن دشوار است. بررسی مستقل خشونت علیه زنان در تحقیقات جرم شناسی، کاربرد تدبیر متفاوت درباره مفهوم، محدوده و دلایل این نوع خشونت، فقدان موانع قضایی حکم در برابر مردانی که به خشونت علیه زنان دست می زنند و هم نیز،سترش فزاینده این جرم، از اهمیت توجه ویژه به آن حکایت دارد. در دیباچه مدرن امروز، این رفتار از چنان حساسیتی برخوردار است که بیست و پنجم نوامبر را روز بین المللی مبارزه با خشونت علیه زنان نامگذاری کرده اند.

یکی از اشکال خشونت علیه زنان که در قانون آمده عبارتست از: «مزاحمت علیه بانوان و دختران که با آن مزاحمت جنسی نیز اطلاق می گردد». مزاحمت جنسی، مانعی ناعادلانه علیه آزادی های فرد برای انجام کار یا پیشرفت مبتنی بر شایستگی هایش به شمار می رود. با این که مزاحمت جنسی مشابه تجاوز شناخته می شود ولی بیشتر شامل اعمال قدرت است تا غرایز جنسی و بیانگر ایجاد رعب و وحشتی است که نباید نادیده گرفته شود.

مزاحمت جنسی می تواند در موقعیت های مختلفی همچون خیابان، محل کار و در دانشگاه رخ دهد. زنان هر روزه با تروریسم به شکل مزاحمت جنسی در خیابان- که به مزاحمت خیابانی مشهور است-

مواجه هستند. «مزاحمت خیابانی از عمده رفتارهای نابهنجار اجتماعی است» (قیصری، ۱۳۸۹) که در مقابل دیدگان تمام شهروندان اعم از زن و مرد آشکارا اتفاق می افتد و «در ایجاد ناامنی اجتماعی و سلب آرامش افراد عیش مهمی را ایفا می کند» (قیصری، ۱۳۸۹).

هر چند تعداد زیادی از زنان و دختران مرتب مورد مزاحمت قرار می گیرند با آن و درد بسیاری، مزاحمت خیابانی را یک مسأله نمی دانند. گروهی از افراد عیش نمی کنند که رفتارشان توهین آمیز، آزار دهنده یا در برخی موارد تهدید آفرین محسوب می شود و عده ای از دختران به قدری مورد اهانت قرار می گیرند که فکر می کنند مزاحمت خیابانی بخشی از زندگی روزانه است (۱۳۸۵، helpingourteengirls.org).

مزاحمت خیابانی با رشد روزافزون، روابط فردی و اجتماعی را تحت تأثیر قرار می دهد چرا که «دامنه مزاحمت ها تنها به مشکلات روحی- روانی محدود نمی شود بلکه از دیدگاه روان شناختی از جامعه شناختی اهمیت طرح این موضوع بیشتر از آن رو است که زنان آسیب دیده از این مزاحمت ها چنان سرخورده و منفعل می شوند که در برخی مواقع برای مقابله با عواقب آن، حضور اجتماعی خود را محدود می کنند» (نادری، ۱۳۸۵).

«مزاحمت خیابانی نیز در نبود پیگردهای قانونی و مانعی خاص بر عمل ناشایست خود اصرار می ورزند و در برخی مواقع یک مزاحمت خیابانی از گفتن چند کلامی به عنوان متلک و غیره فراتر می رود»

(قیصری، ۱۳۸۹)، به گونه ای که سایر هنجارشکنی ها به صورت غیر قابل پیش بینی افزایش می یابد. این فرآیند به تدریج قبح اجتماعی مزاحمت خیابانی را از بین می برد. در نتیجه از فشار اجتماعی بر آن کاسته می شود و موجبات بی توجهی مدنی را تشکیل می دهد. پیامد چنین روندی، آشفتگی و اختلال در روابط اجتماعی و فرهنگ عمومی جامعه است و «تهدیدی است جدی برای کسب ارزش های اخلاقی نوجوانان و جوانان به اراد سالم را هم به انحراف بکشاند و کم کم بنیان خانواده را دچار اختلال کند» (ابوذری، ۱۳۸۹: ۷۰).

تأثیرات مزاحمت خیابانی می تواند بسته به فرد و شدت و استمرار مزاحمت، متفاوت باشد. هر سبب رویدادهای مزاحمت خیابانی فقط سبب رنجش قربانیان می گردد اما به حی از آن ها می تواند تأثیرات تغییر زندگی را در پی داشته باشد. در واقع روان شناسان و مددکاران اجتماعی بر این باورند که مزاحمت خیابانی می تواند پیامدهای سخت و شدید روانی مشابه تجاوز جنسی را به دنبال آورد (Koss, ۱۹۸۷). این آثار ناگوار هنگامی وخیم تر می شود که واکنش و سرزنش قربانی را نیز به همراه داشته باشد. از طرف دیگر، مزاحمت خیابانی در فرصت های آموزشی و شغلی از دست رفته -بیشتر برای دختران و زنان- سالیانه صدها میلیون دلار هزینه در بردارد (Boland, ۲۰۰۲).

مطالعات موجود در زمینه مزاحمت خیابانی، تأثیرات دیگری را در سطح خردتر بیان می کند که به عنوان نمونه در زیر چند مورد ذکر

می گردد:

- «قربانیان احساس بی حرمتی و خشم می کنند.
- باعث می شود افراد به جای خارج شدن از خانه در خانه بمانند.
- افراد برای اجتناب از مورد مزاحمت قرار گرفتن، مسیر معمولشان تا مدرسه و محل کار را عوض می کنند.
- نسبت به برداشتن و قضاوت سایرین، عصبی و دستپاچه می شوند.
- سبب می شود برخی افراد فقط به خاطر عدم مواجه شدن با مزاحمت در خیابان، سبک لباس پوشیدنشان را تغییر دهند»

(harassment۱۰۱.com, ۲۰۱۱).

- افسردگی، تنفر و ترس از مردان از بین رفتن اعتماد به نفس و اقدام به خودکشی برخی دیگر از اثرات روانی به جا مانده بر قربانی است.
- پس لازم است با این پدیده برخورد شود تا قبح این مسأله از بین نرود و امری عادی در جامعه تلقی نشود. شهروندان لازم است بدانند این پدیده جرم است و قابل تعقیب قانونی (ابودری، ۱۳۹۹: ۷۰). جرم در واژگان حقوقی هر رفتاری است که قوانین موضوعه مجری را مورد تجاوز قرار دهد. خطا یا فعلی است که مشمول مجازات های رسمی واقع می گردد (وینفری، ۱۳۸۸: ۴۴).

مطالعات در این زمینه - گرچه به ندرت صورت می گیرد- در صد زنانی که مزاحمت خیابانی را تجربه کرده اند حدود هشتاد یا نود درصد زنان در اکثر کشورها می داند (Cumbo, ۲۰۱۱). ایران نیز از این مسأله

اجتماعی مصون نیست. «مزاحمت های خیابانی به ویژه در ایران چنان شکل ملموس و محسوسی پیدا کرده که گویا بروز چنین پدیده ای در روابط میان زنان و مردان جامعه اجتناب ناپذیر به نظر می رسد» (قیصری، ۱۳۸۹). مردم مسأله مزاحمت خیابانی را نشنیده می گیرند و از صحبت، آج به آن در انظار عمومی خودداری می کنند با وجود این واقعیت که به ندرت می توان دختری را یافت که شخصا در طول عمرش مزاحمت خیابانی را تجربه نکرده باشد (Shaheen, ۲۰۰۵:۵).

در ایران، با وجود بسیاری از مواد قانونی پیرامون این مسأله باز هم مزاحمت های متعددی برای زنان رخ می دهد که مشارکت در اجتماع را برای آنان دشوار می سازد. زنان با استناد به این مواد قانونی می توانند مزاحمان را به مراجع قضایی معرفی کرده و خواستار پیگیری قانونی شوند اما کمتر زنی تا پای معرفی افراد خاطی و مجازات رساندن آن ها پیش می رود. شاید فراوانی چنین برخوردها و مزاحمت هایی در زندگی زنان و از سویی دشوار بودن مراحل طرح دعوی در محکم، زنان را از صرافت پیگرد قانونی می اندازد (شهشهانی، ۱۳۸۵) و شاید هم حیا مانع از آن می شود که بخواهند این معضل را به طور قانونی پیگیری کنند. بنابراین در مقابل آن سکوت اختیار می کنند (قیصری، ۱۳۸۹).

«تاکنون هیچ آماری در مورد این رفتار و اعمال ضد ارزشی ارایه نشده است» (نادری، ۱۳۸۵) چرا که چنین جرایمی به خاطر عدم گزارش قربانیان (به دلایلی همچون ترس قربانی از پیامدهای آتی از سوی مزاحم

در صورت گزارش جرم، ترس از آبروریزی و مقصر شناختن قربانی) یا عدم توانایی در بازداشت مزاحمان و... به ندرت تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند. شهشهایی - جامعه شناس مسایل زنان و استاد دانشگاه - معتقد است: «آماري در زمینه مزاحمت های خیابانی نداریم چون دامنه این مزاحمت ها گسترده و متنوع است. این مسأله، بیشتر احساسی است. در واقع ششیده و دیده های ما این اطلاعات را به دستان می دهد که نسبت به دانشه جزو این نوع برخوردها بیشتر شده است. اما یک مسأله همیشه بوده و آن هم این که مرد به خودش اجازه می دهد در هر مرتبه و شخصیتی به یک زن که جزو محرمان خودش نیست و فکر می کند مسأله ای برایش ایجاد نمی کند، به صورت طعمه نگاه کند. حتی الآن مثل قبل نیست که به عنوان مثال، پوشش کمتر موجب عکس العمل بیشتر شود چرا که می بینیم زنان حتی با داشتن بادر و حجاب کاملاً پوشیده باز هم از تعرض در امان نیستند» (شهشهای، ۱۳۸۵). یا به گفته نادری - روان شناس و عضو هیأت علمی دانشگاه - اگر بتوان با هر گروه سنی و هر نوع پوشش و ترکیب ظاهری با این گونه مزاحمت ها مواجه شده اند که هیچ تناسبی با اخلاق، فرهنگ و پیشینه مذهبی جامعه ایران ندارد (نادری، ۱۳۸۵).

تحقیقات معدودی که در ارتباط با مزاحمت خیابانی صورت گرفته حاکی از آن است که بسیاری از زنان و دختران جامعه ایران در طول زندگی خود به گونه ای تجربه مزاحمت خیابانی را داشته اند. «دامنه سنی

افرادی که با این نوع مشکلات درگیر هستند از ۱۷ تا ۶۰ ساله اند اما بیشترین فراوانی مربوط به افراد بین سنین ۱۷ تا ۳۲ سال است. از نظر ساعت و زمان وقوع هم ۸ تا ۹ صبح امن ترین ساعت روز و ۱۱ صبح تا ۱۷ از ظهر و ۲۳ شب بیشترین زمانی است که مزاحمت ها گزارش شده اند» (غنی لو، ۱۳۹۱).

این نوع مزاحمت ها که نارضایتی هایی را در میان زنان و دختران به وجود می آورد، بر توجیه اندک قرار گرفته و معمولاً خاموش مانده است. این در حالی است که همگی زنان به گونه ای بالقوه قربانیان مزاحمت های خیابانی هستند، چرا که مجبورند احتیاط های خاصی برای حفاظت از خود در پیش گیرند. به نوعی با ترس از مزاحمت خیابانی زندگی کنند.

دیر زمانی زنان همچون ابزاری انگاشته می شدند و فرمانبردار بی چون و چرای وظایفی به شمار می رفتند که به آنان تحمیل شده بود اما اکنون که زمان ادعای برخورداری زنان از حقوق قانونی شان است می توان مطالعات بیشتری در مورد آسیب های اجتماعی ناشی از شکسته شدن حقوق قانونی آن ها نمود.

در راستای ضرورت مطالعه، بررسی و برنامه ریزی در مواجهه با مسأله مزاحمت خیابانی، پژوهش هایی در خارج از کشور صورت گرفته است. نگاهی به آن پژوهش ها نشان می دهد که مزاحمت خیابانی به عنوان مفهومی کلیدی در حیطه علوم اجتماعی مورد مطالعه، سنجش و

توجه پژوهشگران خارجی بوده است و تاکنون تحقیقات چشمگیری در خصوص مفهوم سازی و عملیاتی کردن آن در خارج از کشور انجام گرفته که همگی بیانگر اهمیت و جایگاه خاص مزاحمت خیابانی نزد آنان است. اما نگاهی به پژوهش های صورت گرفته در داخل کشور پیرامون مزاحمت خیابانی، خلأ تحقیقاتی در تحلیل این موضوع را نشان می دهد. رواقی می توان گفت که مزاحمت خیابانی زنان در جامعه شناسی ایران محل تا به امروز از آن اهمیت و جایگاه لازم برخوردار نبوده است. مزاحمت خیابانی در داخل کشور نه تنها به طور جدی مورد بررسی قرار نگرفته که از تجربیات عملی انجام شده در خارج از کشور نیز استفاده نشده است و جز به عنوان مسئله کوتاه آن هم بیشتر در حوزه حقوقی - تحقیقی که به طور مستقل و مستقیم به تحلیل چنین موضوعی بپردازد، مشاهده نمی گردد.

در خصوص مطالعات خارج از کشور بایستی اشاره کرد که آن ها در فرهنگ هایی غیر از فرهنگ ایرانی صورت گرفته اند و این مسأله به خودی خود شکاف بین تحقیقات داخلی و خارجی را آشکار می سازد. به بیان بهتر، زنان و مردان در خارج از کشور آزادانه با یکدیگر برخورد می کنند. به همین دلیل مزاحمت در آن جوامع اغلب در لباس تعرض و تجاوز نمود می یابد. بنابراین در آن جا خشونت خیابانی علیه زنان بیش از مزاحمت خیابانی است، هر چند که جامعه شناسان، مزاحمت خیابانی را یکی از عوامل خشونت خیابانی می دانند. اما در داخل کشور

به اقتضای مصالح دینی - فرهنگی، ارتباط مردان با زنان شکلی محدود به خود گرفته است. بنابراین در ایران میزان خشونت خیابانی علیه زنان کمتر است اما مزاحمت خیابانی علیه آنان بیشتر رخ می دهد. از این رو مزاحمت خیابانی یکی از موضوعات مهمی است که باید به آن پرداخته شود. در همین راستا، بررسی این بخش از انحرافات جنسی به عنوان مسأله مورد مطالعه این کتاب قرار گرفته است.

در کتاب حاضر، اصمت زیر مدنظر است:

- ارایه تعریفی قابل قبول از مزاحمت خیابانی زنان در ایران.
- تلاش در جهت جلب توجه و سارکت سیاست گذاران، رسانه ها، محققان و کارشناسان مسایل اجتماعی با هدف مبارزه با مزاحمت علیه زنان به عنوان یک مسأله اجتماعی.
- بیان چستی و چرایی مسأله.
- شناخت مؤلفه های آن در کشور با تمرکز بر شهر اصفهان و با سنجش متغیرهای مؤثر بر چنین پدیده ای همچون وضعیت ظاهری زنان، پایگاه اقتصادی - اجتماعی، اجتماعی بودن، گرایش مذهبی، نقش دولت - پلیس و ویژگی های دموگرافیک (ویژگی هایی از قبیل جنسیت، سن، وضعیت تأهل، ساعت رفت و آمد و...).
- آگاهی از وسعت مزاحمت خیابانی علیه زنان در شهر اصفهان.
- آشکارسازی تأثیرات مزاحمت خیابانی بر فرد، خانواده و جامعه.

• کسب اطلاع بیشتر از میزانی که قربانیان مزاحمت خیابانی برای درخواست کمک به مقامات مربوطه مراجعه کرده و بررسی پاسخ هایی که آنان از سوی مقامات دریافت کرده اند.

• توسعه تدابیر، روش ها و پروتکل های مدیریتی مؤثرتر، آگاهانه تر و متناسب با فرهنگ ایرانی جهت اقدام پذیری و پیشگیری از این مسایل.

• سرانجام آرایه مسخی درخور به این سؤال: «آیا صرف قانون گذاری می تواند زنان را از خشونت ها و تبعیض هایی که بعضاً از نظر فرهنگی مجاز شناخته شده اند، مصون بدارد؟».

بدین منظور مزاحمت خیابانی در مطالعه حاضر این گونه تعریف می شود: رفتارهایی همچون نگاه های مبتذل، توهینات، توجیهات ناخواسته، چشم چرانی، سوت زدن، متلک گفتن، پرانند، الفاظ رکیک، تنه زدن، لمس بدن، سد مسیر، ایجاد حرکات زننده، بول زدن، اتساع میل های شخصی و اصرار به سوار شدن، ویراژ دادن و حرکات نمایشی موتورسواران، روشن و خاموش کردن چراغ و ایست و گریزهای افراطی و معنادار در برابر خانم های منتظر تاکسی، تمسخر به ظاهر فرد یا تعریف از او، تعقیب، تهدید، ترساندن و... هستند که در وسایل نقلیه عمومی (از قبیل اتوبوس و تاکسی)، دانشگاه، محل کار، خیابان یا دیگر اماکن عمومی رخ می دهد و موجب آزار روحی یا جسمی فرد می شود.

کتاب حاضر نتیجه کار میدانی است و به روش پیمایش صورت گرفته است.

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار.....
۱۱	مقدمه.....
	بخش اول. درآمدی به مزاحمت
۳۲	۱. تعاریف.....
۳۲	مزاحمت.....
۳۳	مزاحمت جنسی.....
۳۶	مزاحمت جنسی در محل کار.....
۳۷	مزاحمت جنسی در محیط آموزشی.....
۳۹	مزاحمت جنسی در خیابان.....
۴۳	مزاحم.....
۴۵	قربانی.....
۴۵	اماکن عمومی.....
۴۶	ترس از مزاحمت خیابانی.....
۴۸	پورنوگرافی.....
۵۰	۲. انواع.....
۵۰	طبقه بندی مزاحمت خیابانی.....
۵۱	طبقه بندی ویکی پدیا.....
۵۱	طبقه بندی سازمان مبارزه علیه مزاحمت خیابانی انگلستان.....
۵۱	طبقه بندی شاهین.....

- ۵۱ طبقه بندی آقا جانی
- ۵۲ طبقه بندی اوحدی
- ۵۳ طبقه بندی دادستان
- ۵۳ طبقه بندی مزاحم
- ۵۳ طبقه بندی دینج و مینر
- ۵۴ طبقه بندی لانگ بن
۳. چرایی مزاحمت بودن، تحقیقات در خصوص مزاحمت جنسی (خیابانی) ۵۵
۴. روند مزاحمت خیابانی ۵۷
۵. ابعاد مزاحمت خیابانی ۵۹
۶. مزاحمت خیابانی به عنوان مسأله اجتماعی ۶۳
۷. رهنمون های قانونی مختلف در خصوص مزاحمت جنسی (خیابانی) ۷۰
- ایران ۷۰
- بریتانیا ۷۲
- دانمارک ۷۲
- سوئیس ۷۳
- فرانسه ۷۴
- هند ۷۴
- ۷۵ کمیسیون فرصت های استخدام برابر (ای. ای. ا. سی.)

- سازمان ملل متحد ۷۶
۸. مزاحمت جنسی زنان از دیدگاه نیاکان باستانی ۷۸
۹. مزاحمت جنسی زنان از دیدگاه اسلام ۸۰
۱۰. درون بر مطالعات مرتبط با مزاحمت جنسی (خیابانی) ۸۲
- پژوهش های صورت گرفته در داخل کشور ۸۲
- پژوهش های صورت گرفته در خارج از کشور ۸۹
- بخش دوم: رویکردهای نظری مزاحمت خیابانی
۱۱. رویکرد عاملیت، سیط و تراکم جمعیت در تبیین مزاحمت خیابانی ۱۰۲
- صاحب نظران مکتب شیکاگو ۱۰۲
- بوم شناسی اجتماعی ۱۰۳
- کلیفورد شاو و هنری مک کی ۱۰۴
- نظریه جرم و محیط فیزیکی ۱۰۵
- نظریه مناطق کثیف و آلوده ۱۰۶
- نظریه اراضی مسکونی و مناطق تجاری ۱۰۷
- نظریه پنجره شکسته ۱۰۸
- نظریه نقطه داغ ۱۰۸
- نظریه پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی ۱۰۹
- پاتریشیا و پل براتینگام ۱۰۹
- نظریه فضای قابل دفاع ۱۱۰

- ۱۱۱ نظریه های تراکم جمعیت
- ۱۱۱ دیدگاه امیل دورکیم
- ۱۱۲ دیدگاه ماکس وبر
- ۱۱۲ دیدگاه جورج زیمل
- ۱۱۳ دیدگاه رابرت مرتن
- ۱۱۴ دیدگاه ادوین ساترلند
- ۱۱۵ ۱۲. رویکرد جامعه‌شناختی فرد در تبیین مزاحمت خیابانی
- ۱۱۵ دیدگاه آسیب شناسی شخصیت مزاحمان
- ۱۱۸ دیدگاه قربانی به عنوان عامل تسریع کننده
- ۱۲۳ ۱۳. رویکرد سازمان اجتماعی در تبیین مزاحمت خیابانی
- ۱۲۴ دیدگاه لاکاسانی
- ۱۲۴ نظریه فشار ساختاری
- ۱۲۶ نظریه بی سازمانی اجتماعی
- ۱۲۶ برنارد لندر
- ۱۲۷ رابرت سمپسون و دبلیو بایرون گریوز
- ۱۲۸ نظریه آنومی
- ۱۳۰ دیدگاه نظارت پلیس
- ۱۳۲ نظریه پیوند اجتماعی
- ۱۳۴ نظریه مهار
- ۱۳۵ نظریه فقر و جرم

- ۱۳۵ دیدگاه مارکس
- ۱۳۶ نظریه های خرده فرهنگ بزهکار
- ۱۳۶ دیدگاه کوهن
- ۱۳۷ دیدگاه والتر میلر
- ۱۳۸ دیدگاه سایکس و ماتزا
- ۱۳۹ دیدگاه های نمینوسی
- ۱۴۶ ۱۴. رویکرد یادگیری اجتماعی در تبیین مزاحمت خیابانی
- ۱۴۷ دیدگاه ایکرز
- ۱۴۹ دیدگاه هومنز
- ۱۴۹ نظریه پیوند افتراقی
- ۱۵۱ دیدگاه کرسی
- ۱۵۳ نقش خانواده
- ۱۵۳ نظریه خویشتن داری
- ۱۵۵ نقش مدرسه
- ۱۵۶ نقش گروه همسالان
- ۱۵۷ نقش رسانه ها
- ۱۵۹ ۱۵. چارچوب نظری مزاحمت خیابانی
- بخش سوم. تعریف عملی مفاهیم و مدل مزاحمت خیابانی
- ۱۷۴ ۱۶. متغیرهای وابسته و مستقل

بخش چهارم. نتیجه گیری

۱۷. نتیجه گیری ۱۸۲

نتایج توصیفی ۱۸۲

نتایج توصیفی متغیرهای زمینه ای ۱۸۲

نتایج توصیفی متغیرهای وابسته و مستقل ۱۸۴

نتایج ارتباطی و آزمون فرضیه ها ۲۰۳

بخش پنجم. چه باید کرد؟

۱۸. پیشنهادات ۲۱۳

کتاب نامه ۲۱۶

فهرست منابع فارسی ۲۱۶

فهرست منابع انگلیسی ۲۲۳

فهرست جدول ها

- جدول (۱-۲) بررسی چارچوب نظری به منظور استخراج متغیرهای مستقل بررسی تأثیر آن ها بر مزاحمت خیابانی ۱۷۰
- جدول (۱-۳) تعریف عملی متغیرهای تحقیق ۱۷۵
- جدول (۱-۴) تبیین فراوانی مشاهده مزاحمت خیابانی ۱۸۵
- جدول (۲-۴) درصد فراوانی موارد مزاحمت خیابانی مشاهده شده ۱۸۷
- جدول (۳-۴) توزیع فراوانی ساعات مشاهده مزاحمت خیابانی در اماکن و وسایل نقلیه عمومی ۱۸۹
- جدول (۴-۴) توزیع فراوانی جنسیت قربانی ۱۹۰
- جدول (۵-۴) توزیع فراوانی جنسیت مزاحم ۱۹۰
- جدول (۶-۴) توزیع فراوانی سن مزاحم ۱۹۱
- جدول (۷-۴) توزیع فراوانی نوع پوشش قربانی ۱۹۱
- جدول (۸-۴) توزیع فراوانی وضعیت اشتغال قربانی ۱۹۲
- جدول (۹-۴) توزیع فراوانی وضعیت تأهل قربانی ۱۹۲
- جدول (۱۰-۴) توزیع فراوانی مسبب مزاحمت خیابانی ۱۹۳
- جدول (۱۱-۴) توزیع فراوانی تأثیر وضعیت ظاهری زنان و دختران بر ایجاد مزاحمت خیابانی ۱۹۳
- جدول (۱۲-۴) توزیع فراوانی ترس از مزاحمت خیابانی ۱۹۴
- جدول (۱۳-۴) توزیع فراوانی دفعات ترس از مزاحمت خیابانی ۱۹۴
- جدول (۱۴-۴) توزیع فراوانی مورد مزاحمت خیابانی قرار گرفتن .. ۱۹۵

- جدول (۴-۱۵) درصد فراوانی موارد مزاحمت خیابانی اتفاق افتاده .. ۱۹۶
- جدول (۴-۱۶) توزیع فراوانی ساعات وقوع مزاحمت خیابانی در اماکن و سایل نقلیه عمومی ۱۹۹
- جدول (۴-۱۷) توزیع فراوانی حضور پلیس در محل حادثه ۲۰۰
- جدول (۴-۱۸) توزیع فراوانی تماس گرفتن با پلیس و ۲۰۰
- جدول (۲-۹) توزیع فراوانی اقدام پلیس حاضر در محل حادثه .. ۲۰۱
- جدول (۴-۲۰) توزیع فراوانی جواب پلیس ۲۰۱

فهرست شکل ها

- شکل (۱-۱) مدل علی تبیین راهات های خیابانی از آقاچانی ۶۲
- شکل (۱-۳) مدل مزاحمت خیابانی ۱۷۲